

Utbildning i Skriva sig till lärande (STL) 2021/22

I samarbete med Sveriges kommuner och Regioner, SKR har AV-Media Kalmar län genomfört handledarutbildning i modellen Skriva sig till lärande (STL). Det är ca 30 lärare i länet som deltagit och som efter avslutad utbildning skulle kunna verka som handledare till kollegor.

AV-media planerar för en fortsättning av STL-utbildningen under läsåret 2021/2022 och kommer att i möjligaste mån försöka skraddarsy ett upplägg efter de behov som finns i kommunerna.

Utbildningens upplägg

Under läsåret 20/21 har utbildningen varit helt digital med digitala möten och med uppgifter som kunnat genomföras på distans. Tanken är att fortsätta med ett liknande upplägg då det fungerat väldigt väl och då ingen tid eller pengar behövts läggas på transport och resande för lärarna.

Utbildningen består av nio träffar där deltagarna får fördjupa sig inom STL:s olika delar såsom språkutvecklande arbetssätt, cirkelmodellen och genrepedagogik, formativ återkoppling och bedömning. Mellan träffarna kommer lärarna att planera och genomföra lektioner samt analysera lektionernas utfall i sin elevgrupp. Totalt kommer deltagarna att göra sex analysmallar där de dokumenterar och analyserar sin undervisning. Deltagarna ger även formativ återkoppling till varandra vilket ger ett strukturerat och professionellt kollegialt lärande.

Analysmallen i STL är konstant för att nå en fördjupning gällande analysen av lärarnas eget arbete. Genom att vid olika träffar få fördjupa sig inom olika delar bygger lärarna successivt ut sin undervisning. Detta i kombination med strukturerat kollegialt lärande gör att lärarnas utveckling sätts i fokus. Genom detta konstanta undervisningsfokus arbetas STL som förhållningssätt in i undervisningen och blir, enligt forskningen, en hållbar kompetensutveckling som lever kvar efter utbildningen.

Förutom den enskilde pedagogens möjlighet att fördjupa sina kunskaper och utveckla sin undervisning vill vi ge möjlighet för utbyte mellan skolor och kommuner.

Utbildningens omfattning i tid

För att genomföra utbildningen behöver deltagarna ges förutsättningar för detta. Medverkan på samtliga träffar behöver säkerställas (9 tillfällen à 2 timmar). Under utbildningen genomförs sex analyser samt en reflektionsuppgift. Allt detta innebär planering, genomförande och analys av undervisning. Enligt erfarenhet vet vi dock att detta resulterar i kvalitet och att det är värt den extra tid som läggs ner. Många vittnar också om att när man som lärare genomfört analysmallen ett par gånger ger det ett stöd som underlättar och effektiviserar i planeringen.

Under utbildningens gång kommer deltagarna att ge kollegial återkoppling till varandra. Denna återkoppling är oerhört viktig för den egna utvecklingen. För att detta ska fungera är det viktigt att uppgifter genomförs i tid och att deltagarna planerar in att återkoppling ska ges.

Vem kan delta?

För att kunna genomföra utbildningen behöver läraren undervisa i minst en elevgrupp. Eleverna som undervisas bör befinna sig i en undervisningsmiljö där minst en digital enhet

per två elever finns tillgänglig. STL-modellen kan användas för samtliga åldrar och i samtliga ämnen där skrivande ingår. Utbildningen ska vara förankrad hos rektor så att ej annan större fortbildning förväntas genomföras under utbildningstiden. SKR rekommenderar ingen tidsnedsättning för att genomföra utbildningen förutom att säkerställa medverkan. STL-utbildningen bör inte kombineras med annan krävande kompetensutveckling.

För att handleda utbildningen rekommenderar SKR ca 10% av en heltidstjänst. Denna tid används för handledarna för att förbereda och genomföra träffar, läsa deltagares analyser samt återkoppla till deltagarna. Delaktiga handledare är oerhört viktigt för att driva förändringsprocessen.

Generellt om STL och STL-utbildningen

STL är ingen ny modell utan i STL-modellen har man hittat ett sätt att förena olika beforskade framgångsfaktorer för lärande och att använda digital teknik som hävstång för att förstärka dessa faktorer. Den forskning som ligger till grund för delarna i STL-cirkeln är bland annat: Utmanande undervisning (Nottingham), Synligt lärande (Hattie), Stärk språket, stärk lärandet (Gibbons) och Formativ bedömning (Williams).

STL bygger också på ett kontinuerligt kollaborativt lärande mellan elever där den digitala tekniken bland annat används för att facilitera den formativa återkopplingen. Modellen kan användas i samtliga ämnen och samtliga åldrar där skrivande ingår.

Den digitala tekniken används också för att underlätta för alla elever, oavsett eventuella läs- och skrivsvårigheter att kunna delta i samarbeten med sina klasskamrater tack vare de kompensatoriska möjligheter som tekniken ger. Dessutom ger STL en ökad likvärdighet mellan könen då pojkarnas prestationer vad gäller läs- och skrivutvecklingen ökar markant. Även spridningen mellan elever har visat sig bli lägre då de lägst presterande eleverna når bättre resultat.

Att införa digitala enheter och digitala verktyg utan en väl implementerad pedagogisk modell riskerar att försämra elevers resultat under en period och då särskilt pojkars resultat. STL erbjuder en tydlig struktur för arbetet som gynnar pojkar och inte bara förhindrar det tapp i kunskaper som kan inträffa utan verkar också kunna minska glappet mellan pojkar och flickor.

I utbildningen arbetar lärare under ett läsår med att fördjupa sig inom de olika delarna i STL-cirkeln för att stärka sin undervisning och anamma modellens förhållningssätt. Arbetet utgår från det som pågår i klassrummet, dokumenteras av lärarna och presenteras i analysmallar. Dessa analysmallar delas digitalt mellan deltagarna och varje deltagare ger och får formativt återkopplar på ens analys. Denna form av professionellt kollegialt lärande, som fortgår under hela kursen, är baserad på tankarna från Helen Timperleys bok "Det professionella lärandets inneboende kraft".

När STL används i undervisningen utgår man från cirkeln till höger när man planerar lektioner. Samtliga delar behöver alltid finnas med.

Lgr 11 är en självklar utgångspunkt för all undervisning. Betoningen i Skriv sig till lärande ligger i lärande. Det är inte primärt en modell för att explicit lära sig skriva utan syftar till att utveckla elevernas förmågor i skolämnen med hjälp av skrivande. Målen presenteras för eleverna så att de vet vad de ska lära sig.

Inspiration och kunskap ger en gemensam grund kring faktainnehållet i arbetsområdet och det gör att det kommer att vara lättare för eleverna att komma igång i sitt skrivande. Här skapas förståelse för ämnesspecifika begrepp.

Texttyper och skrivstrategier där man arbetar med genrepdagagogik och olika texttyper sammansättning och uppbyggnad. Tillsammans skriver man exempeltexter och eleverna erbjuds olika stödstrukturer såsom checklistor, matriser eller skrivmallar.

Skrivprocessen - elever delar digitala dokument med varandra, samarbetar, skriver utkast och återkopplar digitalt till varandra i realtid. Skrivandet sker i par eller enskilt. Eleverna skriver ett utkast på sin text som de sedan kommer att få återkoppling på.

Formativ bedömning och återkoppling elev till elev samt lärare till elev, samt slutlig **publicering** på digitala sajter för flera mottagare. Återkopplingen sker digitalt och sker utifrån målen och eleverna har ofta någon stödstruktur som t.ex. checklistor eller början-meningar till hjälp.

Bedömning - Slutlig bedömning av elevens lärande via analys av lärare. Lärare bedömer både den enskilda eleven men också gruppens prestation utifrån målet för att kunna planera nya arbetsområden.